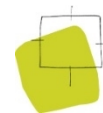

gemeente
SCHIERMONNIKOOG

STEUNPUNT MONUMENTENZORG FRYSLÂN

BügelHajema
Ruimte voor de leefomgeving

Duurzaamheid op Streek

Mogelijkheden voor duurzaamheid in beschermd
dorpsgezicht Schiermonnikoog 5-3-2024

In beeld brengen van de mogelijkheden van zonne-energie en andere duurzaamheidsmaatregelen in het beschermd dorpsgezicht van Schiermonnikoog

Doel:

- Aangeven wat kan voor eigenaren panden beschermd gezicht rekening houdend met cultuurhistorische waarden
- Helpen/inspireren om aan de slag te gaan waar dat kan
- Aangeven hoe dit in de welstandnota kan worden aangepast

Algemene tips: van energie besparen naar duurzaam opwekken

Specifiek:

- Zonnepanelen en -collectoren
- Warmtepompen
- Isolatie: gevel, dak en raam

Waarden beschermd dorpsgezicht

- De streken
- De overtuinen
- De groene open ruimte Langestreek
- De kenmerkende huizen (topgevels/1 rooilijn)
- Het materiaalgebruik
(baksteen/pleisterwerk/gebakken pan)
- Afwisselend kappenspel, overwegend
zadel/schilddaken
- Verticale gerichtheid gevel
- Cultuurhistorische waarde monumenten
- Markante gebouwen

Legenda

- Beschermd dorpsgezicht
- Vrijwel aaneengesloten straatwand
- - - Afwisselende straatwand
- Sterk zichtbaar
- Beperkt zichtbaar
- Overtuinen
- Overtuinen -eenzijdig zichtbaar
- Markante bebouwing
- ▨ Rijksmonumenten
- Kenmerkende streekbebouwing
- Overige bebouwing - sterk zichtbaar
- Overige bebouwing - beperkt zichtbaar

Hoe kenmerkend is dit deel van het beschermd dorpsgezicht

Hoe zichtbaar is dit deel van het beschermd dorpsgezicht

Hoe zichtbaar is de verandering die eigenaren willen aanbrengen

Hoe groot is de invloed op de waarden nu en in de toekomst

Wat kan er nu en wat kan er straks?

Nu in de welstandnota*

Niet toegestaan is het plaatsen van:

- Zonnepanelen, zonneboilers die zichtbaar zijn vanaf de openbare ruimte
- Zonnepanelen, zonneboilers die de verhouding tussen dakvlak en zonnepaneel/boiler verstoren

In de werkpraktijk 'er mag niets'.

- *Deelgebied Streekbebouwing*
- *Tenzij noodzakelijk vanuit nader aan te geven omstandigheden en overwegingen*

Nu in de welstandnota*

Geen:

- Roeden tussen isolatieglas,
- Isolatieglas als de oude ramen niet vervangen hoeven te worden
- Voorzetramen aan de buitenkant
- Forse dak- en gootlijsten als gevolg van isolatie

Voorbeelden mogelijkheden per gebied

Vrijwel aaneengesloten straatwand

Overtuinen

Streken met vrijwel aaneengesloten straatwand

Zonne-energie mag op:

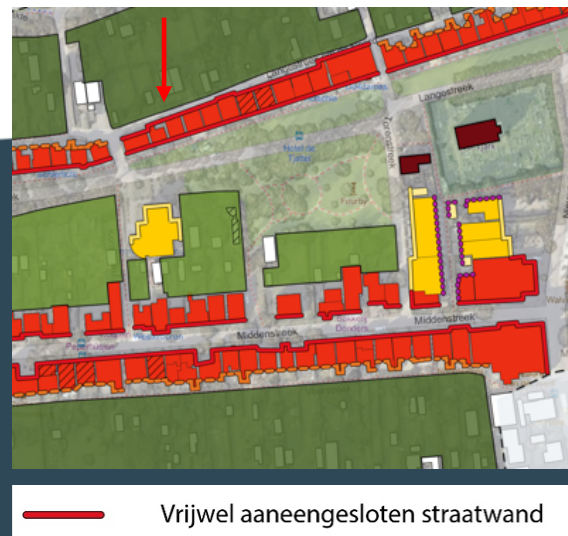
- platte daken, niet zichtbaar
- bijgebouwen/aanbouwen, niet zichtbaar

Isolatie mag:

- Voor de gevels aan binnenzijde
- Dak aan binnenzijde (dampremmend), of dunne isolatiemat aan buitenzijde

Warmtepomp mag:

- Aan achterzijde bij afwisselende straatwand (grote delen Langestreek om de Noord)
- In niet zichtbare overtuinen achter Middenstreek noordzijde

Insteek: Streken met afwisselende straatwand

Zonne-energie als vorige deelgebied

Isolatie mag:

- aan buitenkant tenzij gevels bestaan uit gebakken materiaal in vooroorlogse panden, het gebouwen zijn met waardevolle cultuurhistorische elementen in de gevel of bijzondere dakvormen die daardoor zouden wijzigen

Warmtepomp mag:

- op de kleine erfjes mits passende eenvoudige vormgeving, kleur, materiaal

Insteek: overige bebouwing

Zonne-energie mag op:

- Platte daken en op bijgebouwen/afdaken in niet/beperkt zichtbare achtertuinen en op daken in Zevenhuizen
- Op in het zicht gelegen gebouwen De Stag, 't Kanaal en onder voorwaarden Willemschhof *

Isolatie mag:

- aan buitenkant - tenzij (zelfde voorwaarden als vorige deelgebied)

Warmtepomp mag:

- Op erven, indien in het zicht, dan passende eenvoudige vormgeving, kleur, materiaal

Overige bebouwing - sterk zichtbaar

Overige bebouwing - beperkt zichtbaar

Beperkt zichtbaar

**Alleen via deze stappen:*

1. *Kunnen andere methodes?*
2. *Kan het op het achterste dakvlak?*
3. *Zo niet dan op het voorste dakvlak, volledig geïntegreerd in het dak.*

Insteek: Markante gebouwen en monumenten*

Zonne-energie kan:

- niet, tenzij op bijgebouwen op niet/minder zichtbaar erf

Isolatie mag:

- aan binnenzijde

Warmtepomp kan:

- indien niet/minder zichtbaar erf aanwezig is

** Aanbevolen advies duurzame monumenten-adviseur*

Onderdeel hulp en inspiratie voor eigenaren

Stappenplan

Toch op een zichtbare plek? Dat kan niet overal, maar waar het kan, doe het mooi!

7

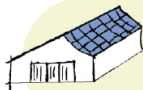
Kies beperkt zichtbare plekken of minder belangrijke aanbouwen of bijgebouwen

6

Zoek voor duurzame opwek een plek die niet zichtbaar is vanaf de openbare ruimte

5

Kijk of u mee kan doen aan een project voor duurzame opwek buiten het beschermde gezicht

4

Isoleer uw pand met liefde voor de historie

3

Gebruik de oude manieren van besparen die uw pand nog mooier maken

2

Wees zuinig met energie

1

Tips energiebesparing en duurzame opwek

Tip 1

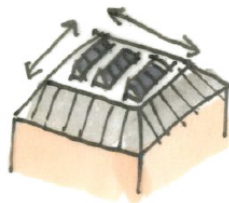
Gebruik platte daken waarop zonnepanelen vanaf de openbare ruimte niet zichtbaar zijn

Als zonnepanelen in een flauwe hoek op het dak liggen zijn ze niet zichtbaar vanaf de openbare ruimte

Panden met platte daken die groot genoeg zijn kunnen goed benut worden voor zonnepanelen

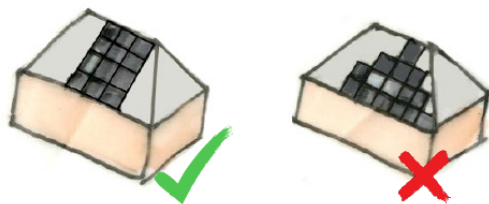

Tip 2

Zorg voor simpele vormen, een heel dak of een gave vorm zoals een rechthoek.
Zorg voor afstemming in kleur en zorg voor zonnepanelen zonder zilverkleurige randen

Zonnepanelen in eenvoudige vorm in een dak, aangepast aan de kleur van het dak, beter een vlak dan een vertanding die niet aansluit bij de dakvorm

Zonnepanelen zijn ook in roodbruine tinten verkrijgbaar

Tip 3

Pak de kans om een (groot) dakvlak te benutten

Een groot dak levert potentieel veel zonne-energie. Energie benut kan worden voor De Stag zelf of kan dien als dak waar omwonenden een aandeel in kunnen nemen. Mits zorgvuldig ontworpen, is een dak van zonnepannen of een groot eenvoudige rechthoek van zonnepanelen goed in te passen op dit dak.

Een groot dak in het hart van het dorp is een kans

Wat voor De Stag geldt, geldt in feite ook voor de Willemshof; met een goed ontwerp dat tegemoet komt aan deze daken (eenvoudig, matte kleur, eenheid in ligging) kan zelfs in dit in het toeristisch hart gelegen hofje een duurzame oplossing worden gevonden.

In het Willemshof kan met een goed ontwerp een redelijk groot dak worden gebruikt om zonne-energie op te wekken

**Alleen via deze stappen:*

- 1. Kunnen andere methodes?*
- 2. Kan het op het achterste dakvlak?*
- 3. Zo niet dan op het voorste dakvlak, volledig geïntegreerd in het dak.*

Tip 4

Benut aanbouwen of bijgebouwen in achtertuinen of overtuinen die minder waardevol zijn als de hoofdgebouwen

Op daken die vrijwel niet zichtbaar zijn vanaf de openbare weg door de teruggeschoven ligging óf de bouwvorm, zijn mogelijkheden voor plaatsing van zonnepanelen. Vooral als het minder monumentale bebouwing betreft.

Beter zonnepanelen op een bijgebouw dan op kenmerkende hoofdbebouwing

Tip 5

Gebruik de kenmerkende oude manieren om koude en warmte buiten te houden

Luiken voor de ramen zijn een goed voorbeeld van een oude manier om koude en warmte buiten te houden

Tip 6

Isoleer monumentale, markante en kenmerkende bebouwing aan de binnenzijde. Maak een goed plan met aandacht voor ventilatie en het voorkomen van vocht

Tip 7

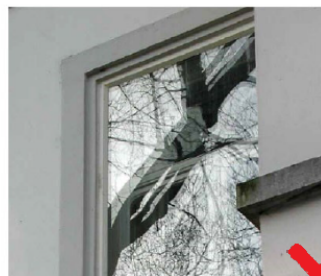
In andere gevallen kan isolatie aan de buitenkant wel, let dan goed op dat daken en gevels goed op elkaar aansluiten

Tip 8

Isoleer ramen van monumentale, markante en kenmerkende bebouwing aan de binnenkant

Een goed voorbeeld van achterzetbeglazing (aan de binnenkant van de woning) waarbij het originele raam in tact blijft.

Zo dus niet, voorzetbeglazing maakt dat het originele raam nauwelijks meer zichtbaar is (Bron: brochure Historische vensters isoleren van de Rijksdienst voor het cultureel erfgoed).

Tip 9

Benut een goed geluidsisolerende kast om een warmtepomp in te passen in het beschermde dorpsgezicht

De warmtepompen in het uitbreidingsplan van Schiermonnikoog aan de Oostelijke Reeweg zijn in nette kasten ondergebracht. Hoewel de geluidsisolerende werking wel tot klachten heeft geleid, zijn deze kasten qua uiterlijk goed inpasbaar ook in het beschermde dorpsgezicht.

Kast die qua beeld ook in het beschermde dorpsgezicht kan passen op minder opvallende delen van het erf (zie hoofdstuk 3)

Nieuwe beleidsuitgangspunten en welstandnota

Om het meer gedetailleerde beleid duidelijk te maken is aanpassing en aanvulling van de Welstandnota nodig